

Efter *stk. 2* omfatter adgangen til at få oplysninger ikke retsbogsudskrifter og dokumenter i straffesager, der har været fremlagt i retten.

Undtagelsesbestemmelsen er begrundet i hensynet til at afgrænse forvaltningslovens regler om aktindsigt over for retsplejelovens regler om aktindsigt. Det bemærkes herved, at fremlæggelse i retten er afgørende for adgangen til aktindsigt efter retsplejelovens § 41.

Bestemmelsen i *stk. 3*, der indeholder nærmere regler om afgørelsen af sager om aktindsigt efter *stk. 1*, bygger på principperne i lovforslagets § 15, *stk. 1* og 4.

Bestemmelsen i lovforslagets § 15, *stk. 3*, hvor-efter den, der er part i en sag, normalt har krav på, at aktindsigten gennemføres i form af udlevering af afskrift eller kopi, er ikke gjort tilsvarende anvendelig. Begrundelsen herfor er, at de betænkeligheder, der som anført i bemærkningerne til *stk. 1* ofte vil kunne være forbundet med overhovedet at indrømme adgang til aktindsigt i straffesager, jævnlig vil gøre sig gældende med særlig styrke, hvis aktindsigten skal gennemføres ved udlevering af kopier af dokumentmaterialet. I det omfang, der undtagelsesvis udleveres kopier, vil der kunne opkræves betaling efter de almindelige regler om partens betaling for afskrifter og kopier.

Til kapitel 4

Bestemmelserne i dette kapitel indeholder regler om partshøring på myndighedens initiativ og om partshøring på begæring af en part. Om baggrunden for de foreslåede regler kan der henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget ovenfor under pkt. 8 c.

Til § 18

Bestemmelsen i lovforslagets § 18 indeholder nærmere regler om, under hvilke omstændigheder en forvaltningsmyndighed er forpligtet til på eget initiativ at drage omsorg for, at der indhentes en udtalelse fra den, der er part i sagen. Som nævnt i de almindelige bemærkninger om lovforslagets partshøringsregler tilsigter bestemmelserne i det væsentlige at lovfæste de senere års ombudsmandspraksis.

Bestemmelsen i *stk. 1* fastslår lovens hovedregel om partshøring på myndighedens initiativ.

Retten til på myndighedens initiativ at få lejlighed til at fremkomme med en udtalelse tilkommer herefter den, der er part i en sag. Partsbegrebet er ikke nærmere defineret i selve loven, men skal

forstås i overensstemmelse med det sædvanlige partsbegreb i dansk forvaltningsret og herunder den praksis, der har udviklet sig om indholdet heraf med udgangspunkt i den gældende offentlighedslovs §§ 10 og 12, sml. herved udtalelsen i offentlighedsudvalgets betænkning side 340 og se nedenfor i bemærkningerne til *stk. 2*, nr. 5. Udtrykket omfatter typisk den eller dem, til hvem den afgørelse, der træffes, vil blive stilet, men også andre fysiske og juridiske personer kan efter omstændighederne være part i sagen. I tvivlstilfælde må der navnlig lægges vægt på, hvor væsentlig den pågældendes interesse i sagen er, og hvor nært denne interesse er knyttet til sagens udfald. Med hensyn til den nærmere rækkevidde af forvaltningslovens partsbegreb kan yderligere henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 7, *stk. 1*.

Spørgsmålet om en person, der er eller vil blive berørt af afgørelsen i en forvaltningssag, bør have stilling som part i sagen, er i første række et spørgsmål om, hvorvidt personen har en sådan betydelig interesse i sagen og dens udfald, at den pågældende bør indrømmes visse beføjelser i forbindelse med sagsbehandlingen.

Det forhold, at den personkreds, der tillægges partsbeføjelser, afgrænses på grundlag af deres interesse i sagen og dens udfald, fører til, at personkredsen, i hvert fald som udgangspunkt, må afgrænses på samme måde, hvad enten udnyttelsen af partsbeføjelserne er betinget af et initiativ fra partens side, eller myndigheden af egen drift skal tilbyde parten udnyttelsen af beføjelserne, og i lovforslaget anvendes overalt det samme partsbegreb.

Det anførte udgangspunkt udelukker imidlertid ikke, at særlige forhold kan begrunde, at en person, der som følge af sin interesse i sagen og dens udfald må anses som part, alligevel ikke indrømmes visse partsbeføjelser. Således kan bestemte nærmere angivne hensyn begrunde, at en part helt eller delvis afskæres fra at få aktindsigt, jfr. f.eks. lovforslagets § 14, eller begrundelse efter begæring, jfr. lovforslagets § 25, *stk. 3*, sammenholdt med § 14. Også forhold af overvejende praktisk karakter vil kunne medføre, at en part rent faktisk ikke opnår visse partsbeføjelser, jfr. herved bemærkningerne til § 18, *stk. 2*, nr. 5.

Høringspligten efter *stk. 1* udløses kun, såfremt parten af myndigheden må antages ikke at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af de pågældende oplysninger. Efter bestemmelsens formulering består høringspligten, selv om parten kender de pågældende oplysninger. Herved opnås, at der gives parten mulighed for at kommentere